

νά συμπεθερέψεις μ' ἄθρώπους τόσο πρόστυχους ;»
Κι ὡς τόσο ἡ νειότη τῆς Ρήνης εἶταν σιμά του, κι
ἀχτιδοδουλοῦσε φαίνεται, γιατί τὴν ἐγρικοῦσε σιμά
του ὡς καὶ χωρὶς νὰ τὴν κοιτάζει, καὶ ἐφантаζότου
ἀθέλητα πὼς ἔπαιρνε ἡ νέα τὴν πνοή της καὶ ἀνε-
θοκατέβαινε τὸ παρθενικὸ της στήθι, καὶ πὼς ἐχτυ-
ποῦσε ἡ καρδιά της κάτω ἀπὸ τὸ μαρμαρένιο της
τὸν κόρφο, καὶ ἀθέλητα πάλι ἐσήκωσε τὸ βλέμμα,
καὶ τοῦ κάστηκε αὐτὴν τῇ στιγμῇ ὠμορφότερη
ἀκόμα κ' ἐκατάλαθε πὼς τὸ καθάριο της τὸ μάτι
τὸν ἐμάγευε.

«Λοιπὸν τὰ δέκα δώδεκα» ἑακόλουθοῦσε ἡ κυρὰ
Ἐπιστήμη.

«Τὸπαμε» τῆς ἀποκρίθηκε χαμογελῶντας.

Τώρα καὶ ἡ Ρήνη ἐγέλοῦσε φχαριστημένη, σὰ
νὰ θελε νὰ πεταχτεῖ στὴν πλατεῖα ἀγκαλιά του καὶ νὰ
χαρεῖ μαζί του τὴ χαρὰ ποὺ τοῦ προξενοῦσε. Κι αὐτὴ
ἡ ἰδέα τῆς κεντοῦσε τὴν περιέργεια καὶ τῆς ἀναπτε
τὸ βλέμμα σὰ νὰ ταν κ' ἐκείνη μαγεμένη ἀπὸ τὴν
παρουσία του. Κι ὁ στοχασμὸς του, αὐτόματα πάλι,
τοῦπε : «Ποιὸς ξέρει; Μὰ πὼς ;» ἔδωκε ὁ ἴδιος ἀπό-
κριση «καὶ μὲ ποιὸν τρόπο ; Ὡς ἂν εἶχε τοῦλάχισ-
στο λίγα χρηματάκια καὶ ἂν μποροῦσε μ' αὐτὰ νὰ
διορθώσῃ τις δουλειές του καὶ νὰ βγεῖ ἀσπρο-
πρόσωπος στὸν κόσμον ! Μὰ τί θάδινε ἡ καλὴ κυρὰ
Ἐπιστήμη ; Βέβαια ὅσο μποροῦσε λιγώτερα γιὰ νὰ
τῆς μείνει κάτι γιὰ τὰ γεράματά της· εἶχε κι ἄλλα
παιδιά κ' ἔπρεπε νὰ διορίσει κάθε κοπελλὸς της ξε-
χωριστὸ τὸ προικιό· θάδινε λίγα. Καὶ ἡ παντρεῖα
εἶταν γιὰ τὸν Ἀντρέα ἡ στερνὴ του ἐλπίδα. Καὶ
πάλι ὅμως ἡ καρδιά του τοῦλεγε πὼς ἄλλοῦ δὲ θὰ
ῥισκόντουσαν βέβαια παρόμοιο μπουμπούκι ποὺ νὰ
ἐπρόσμενε μόνο τὴν ἀχτίδα τῆς ἀγάπης γιὰ νὰ
ἀνιχνεῖ κατάλευκο καὶ μωσχοβολημένο. Κι ὡς
τόσο ἡ κυρὰ Ἐπιστήμη ἀκολουθοῦσε νὰ παζαριάζει :
— «Πάει νὰ πεῖ νὰ σοῦ δώσω ὀγδοήντα καὶ νὰ μοῦ
φέρεις ἑκατὸ ὀπίσω ;»

«Ναι» τῆς ἀποκρίθηκε «τὸπαμε» κ' ἐσηκώθηκε
νὰ φύγει. Ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα ὅμως ὁ Ἀντρέας
ἐκοίταζε μ' ἄλλο βλέμμα τὴ θυγατέρα της, κι ὅταν
τὴν ἀντάμωνε τὴν ἐχαιρετοῦσε χαρούμενος.

(Ἀκολουθεῖ)

Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

Ο ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ANGELLIER

Ἦσκιον φευγάτοι, ἀγύριστοι, φαντάσματα βουβά,
Ψιθυρισμοὶ σβυσμένοι,
Μένει ἀπὸ σᾶς μιὰ θύμηση, μόνον αὐτὴ ποὺ μὲ τραβᾷ
Σὲ σᾶς καὶ ποὺ μὲ δένει.

Ἀλλοῖμονο! σᾶς κυνηγῶ κιόπου βαθειὰ εἶναι ἡ σιωπὴ
Λέω μήπως καὶ σᾶς φτάσω,
Τὸ μήνημά σας μάταια κάποτε ἐλπίζω νὰ μοῦ πεῖ,
Τὸ πέλαγο ἢ τὸ δάσο.

Στὴ φύση ἂν παίρνουν τοῦρανοῦ τὰ νοήματα, τὴ χάρη
Τῶν πρώτων σας σχημάτων,
Ἔρχεται εὐθὺς τὸ σύγνεφο καὶ κρύβει τὸ φεγγάρι,
Πλάστη τῶν ὁραμάτων.

Ἀκόμα κι ἂν ἀφτιάξουμαι κάποτε σὲ ἵππουλον ἀχό,
Κι ἀκίνητος προσμένω,
Βλέπω ποὺ τὰπονύχτερο πουλὶ διαβαίνει μοναχὸ
Καὶ παραστρατισμένο.

Διαβάζω μέσα στὰ ἱερὰ βιβλία τοῦ πόνου, γιὰ νὰ βρῶ
Τί τάχατε μοῦ λείπει,
Καὶ βρίσκω τὴν παρηγοριὰ πὼς δὲ μπορῶ νὰ τὴ χαρῶ
Μήτε στὴν τόση λύπη....

Δίψα πὼς σ' ἔπινα ἄλλοτε, τῆς θλίψης ἀρωματικό,
Στὸ θάνατο μιᾶς δύσης !
Καὶ σὲ πὼς σὲ γεύομουν, καιμὲ, σὲ δεῖπνο μυστικό,
Πρὶν νύχτα ἐσὺ μ' ἀφίσεις !

Τώρα τὰ δῶρα τῆς αὐγῆς, λουλούδια τοῦ καλοῦ καιροῦ,
Δὲν κλίνω πιά στὸ στίχο,
Λειχῆνες μοιάζουν σκοτεινές, στὴ γύμνια ἀπάνω ἐνὸς
[σταυροῦ,
Σύρριζα σ' ἓναν τοῖχο.

Ἐρωτικὰ γητέματα, σιωπές, ὦ λόγια σιγανά,
Πίστες τυφλές, θρησκευτές !
Κανένας γιορτασμὸς ποτέ, καμμιὰν ἱερουργία ξανά,
Σ' ὥρες κρυφές καὶ θεῖες....

Συντρόφοι ἐσεῖς τῆς νιότης μου, τραγουδιστάδες δη-
[μιουργοί,

Μονάχα μὲ τὸν πόθο,
Πόσο μακριὰ μου ἀπὸ καιρὸ καὶ πόσο ἀπὸ θεῶν ὀργή,
Τώρα βαθειὰ σᾶς νοιώθω !

Δὲν εἶναι τὸ αἶμα, ἀλλοῖμονο !, ποὺ θὰ χυθεῖ, νὰ
[βγεῖ λαμπρός,

Ὁ ἀνθὸς ποὺ θὰ θαμάσεις,
Κι ὁ παφλασμὸς τοῦ ποταμοῦ σὲ φέρνει ἀνάρπα-
[στον, ὁμπρὸς
Στὸ μάγεμα τῆς πλάσης.

Ὡ! πὼς τὸ φῶς καὶ μιὰ σταλιὰ δροσιᾶς, πὼς κάνει
[νὰ θροεῖ

Καὶ τὸ κλαδὶ τὸ μαῦρο !
Καὶ πὼς ἐγὼ χωρὶς καμμιὰ ἀνταπόκριση μὲ τὴ ζωὴ
Γύρεψα χάρη ναῦρω !

Τοῦ κάκου ταξιδέφτηκα σὲ ξένα καὶ σ' ἀλαργινά,
Πλανητικὰ κατόπι,
Σὰν μέσα σ' ὄνειρο κακὸ, περάσανε, σὰ σὲ βραχνᾷ,
Χαρὲς ματιῶν καὶ ἀνθρώπων !

Ὅμως σὰν κάτι ἄλλοιώτικο νᾶχε ἡ ψυχὴ μου πάρει,
Καὶ νᾶειδε ὁ λογισμὸς μου,
Κρατῶ ἀπὸ τότε ἓνα γιαιλό, κ' ἓνα βουνίσιο χνάρι,
Ἐγνάντια ὅλου τοῦ κόσμου.

Κένῳ τοὺς ἥσκιους κυνηγῶ, κάποιας φλογέρας ὁ χαμός,
Στ' ἄφτιά μου πάντα φτάνει,
Καὶ μιὰ βαρκούλα μέκαλεϊ, τρίδιπλος τώρα σπαργμὸς,
Σὲ ἀθώρητο λιμάνι....

Παρίσι, Μάης 1912

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. ΠΑΛΛΗ

*** 22 Ἰουλίου 1912

Κύριε Πάλλη,

Εἶναι κάμποσος καιρὸς ποὺ διάβασα δανεικὰ ἀπὸ ἓνα φίλο μου, λίγη μετάφραση τῆς Ἰλιάδας.

Δὲν εἶμαι ἀρμόδιος ἐγὼ οὔτε ἔχω τίς γνώστες ποὺ χρειάζονται γιὰ νὰ κρίνω μιὰ τέτοια ἐργασία, ποὺ χρειάζεται τόσα καὶ τόσα πράγματα ποὺ δὲν τᾶχει ὁ καθένας γιὰ νὰ στρωθεῖ καὶ τὴν καταπι-σθεῖ. Μὲ τὰ λίγα ἔμως ποὺ ξέρω καὶ συγκρίνοντας ἄφτῃ τὴν μετάφραση ὅχι μὲ ὅσες μᾶς σερβίραν οἱ δασκάλοι γιὰ βοηθήματα, ἀλλὰ μὲ μιὰ καλὴ καὶ τεχνικὴ πάνσοφη μετάφραση Γαλλικὴ ποὺ ἔχω, βάζοντάς τη δίπλα δίπλα μὲ τὸ πρωτότυπο ποὺ δὲν φεύγει οὔτε γράμμα μήτε στὴν ἐκφραση, μήτε στὴ δύναμη, μήτε στὴν ζωγραφιά, τὴ βρίσκω ἀληθινὸ καθρέφτη τοῦ πρωτοτύπου, καὶ σᾶς συγχαίρομαι καὶ σᾶς θαυμάζω.

Κύριε Πάλλη, μιὰ ποὺ ὁ Θεὸς μαζὺ μὲ ὅσα ἀκοῦμε ποὺ ἔχεις ἀγαθὰ, σὲ προίκισε καὶ μὲ αὐτὸ ποὺ βλέπομε ὅλοι, μὲ τὸν σπάνιο ἀπὸ πατριωτισμὸ, φιλεργία καὶ κουράγιο, τράβα μπρὸς γιὰ τὸ μεγάλο καὶ ἱερὸ σκοπὸ ποὺ ἔβαλες μὲς στὸ φωτισμένο μυαλό σου, μὴ δίνεις καμμιά προσοχὴ σὲ ὅσα οἱ πατριδοκάπηλοι προγονοκάπηλοι καὶ γραμματοκάπηλοι σοῦ γογγύζουν, τράβα ἴσια μπρὸς καὶ ἀπὸ μᾶς μὴ περιμένεις σπολάτη νᾶκούσεις — αὐτὸ θάρθει καιρὸς ποὺ θὰ τᾶκούσει ἡ μεγάλη ψυχὴ σου ἀπὸ μακριά.

Στὸ «Νουμά» εἶδα πῶς στέλνετε χάρισμα τῇ Φυσικῇ τοῦ κ. Π. Βλαστοῦ. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ τὴ στείλετε καὶ ξεθαρρεύοντας ἀπὸ αὐτὸ θὰ σὲ παρακαλέσω παραπολὺ κ. Πάλλη νὰ μοῦ στείλετε καὶ τὴν Ἰλιάδα σας ποὺ χρόνια τὴν ὀνειρεύομαι, γιὰτὶ καθὼς ξέρετε στὰ δικά μας βιβλιοπωλεῖα δὲν βρίσκονται, οὔτε ἄλλου ξέρω ποῦ νὰ γυρέψω.

Μὲ τὴν ἐλπίδα ἄφτῃ σᾶς στέλνω μαζὺ μὲ τίς ἐφχαρίστησές μου καὶ τοὺς ἐγκάρδιους χαιρετισμοὺς ποῦ σοῦ πρέπουν.

Μὲ σεβασμὸ

*** 22 Ἰουλίου 1912

Σεβαστέ μου Κύριε Πάλλη,

Λίβερπουλ

Τὰ ἔξοχα βιβλία σας, ποὺ εἶχατε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ στείλετε ἀπὸ καιρὸ, ἤρθανε στὸ γραφεῖο, ἀλλὰ ταξιδεύονται γιὰ λόγους ὑγείας, μόνο τὴν περασμένη βδομάδα γύρισα καὶ τὰ βρήκα καὶ τὰ καταχάρηκα.

* Τὴν Ἰλιάδα σας τὴν εἶχα διαβάσει πρὸ χρόνια, στὴν πρώτη ἐκδοση ποὺ εἶχατε καὶ τότε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ τὴ στείλετε στὴν * * * *. Μὰ τώρα σὰν τὴν ξαναδιάβασα καινούργιες ὡμορφιαὶς τῆς βρήκα — τώρα μάλιστα μὲ τὴν καινούργια φορεσιὰ τῆς τὴν τόσο διαλεχτὴ καὶ ταιριαστὴ στῆς ἐσωτερικαῖς τῆς χάρες· τὸ ἴδιο ξαναχάρηκα καὶ γιὰ τὴ Γραφή.

Ἡ ἔθνικὴ δουλιὰ σας, Κύριε Πάλλη, πιστέψατέ με, χαμένη δὲν πάει· ἂν τώρα τὸ ἔθνος μᾶς δὲν ξεστραδώθηκε ἀκόμη τέλεια γιὰ νὰ τήνε δεῖ καὶ τὴν ἐχτιμήσει, θάρθει ὅμως μέρα, καὶ τὴν ἐλπίζω γρήγορη, ποὺ μὲ δλοκάθαρη πιὰ ματιὰ θὰ ἴδῃ τὸ ἔργο σας καὶ θὰ τὸ ἐχτιμήσει καθὼς τοῦ πρέπει καὶ θὰ τὸ χαρεῖ, γιὰτὶ αὐτὸ τὸ ἔργο σας θὰ εἶναι καὶ δικό του, καταδικό του.

Μὲ σεβασμὸ ἄπειρο

***, 15—7—1912

Ἀξιότιμε κ. Α. Πάλλη,

..... Ἡ ἰδέα τοῦ δημοτικισμοῦ σιγὰ σιγὰ κι ἀσυναίσθητα καταχτᾷ ἔδαφος. Μὲ ξαφνίζουν, σᾶς βεβαιῶ, καὶ μὲ συγκινοῦν μαζὶ κάτι δειλὲς ξεμυστήρευτες κάπιωνε δασκάλων (αὐτὸ ἔχει νὰ κάνει πολὺ). Σπίθες ζωηρὲς χωμένες κάτω ἀπὸ τὴ στάχτη δὲ θάργῃσουν νὰ σμίξουν σὲ κόκκινη «πλάστρα» φωτιά. Σχάλισμα μονάχα χρειάζεται, σχάλισμα! Ξέρετε τί μπορεῖ νὰ γένει ἐδῶ καὶ στὴν Ἀνατολὴ μέσα; Σὲ κάθε δυστυχισμένη κοινότητα τοῦ ἐσωτερικοῦ ποὺ ἡ πνευματικὴ ζωὴ τῆς — ἀλλοίμονο — διευτύνεται κ' ἐξαρτιέται κι ἀναπτύσσεται ἀπὸ τὸν κάθε ἀποθλακωμένο ἀντιπρόσωπο τοῦ κάθε ὑποκριτῆ ψεύ-